

4.10.2024

LAUSUNTO
HEL 2024-012825

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Tausta

Hallituksen esityksen 103/2024 vp tavoitteena on vähentää kunnan vastuuta jätehuollosta ja samalla avata markkinoita yksityisille palveluntarjoajille tarkentamalla ja selkeyttämällä kunnan ja jätteen haltijan välistä vastuunjakoa, erityisesti sotetöimipaikoissa ja laitosasumisessa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisen osalta.

Kunnan vastuulla on jätelain (626/2011) 32.1 §:n 1 kohdan mukaan: "vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvä jäte".

Hallituksen esityksessä jätelain 32 §:n 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan järjestämisvastuulta rajattaisiin pois sote-alan yritysten ja hyvinvointialueiden toimipaikoissa syntyvän jätteen jätehuolto riippumatta siitä, mikä on asumisen ja siihen liitettyjen erilaisten sote-palvelujen keskinäinen painoarvo toimipaikan palvelukokonaisuudessa. Kunnan vastuulle jäisivät kotitalouskiinteistöt ja vapaa-ajan kiinteistöt, mukaan lukien sellaiset kiinteistöt, joihin hyvinvointialue tai sote-palveluntuottaja tarjoaa asumispalvelua, mutta ei sote-palvelua.

Helsingin kaupungin jätehuollosta vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä, HSY. Kuntayhtymä on perustettu pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) johdosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Muutoksen myötä Helsingin kaupunki ei kuulunut hyvinvointialueisiin, vaan huolehtii edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä alueellansa jätelain 32.1 §:n 2 kohdan perusteella. Täten ehdotettu muutos ei koskisi Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyshuollon ja pelastustoimen jätehuoltoa. Jätehuoltovastuu pysyisi edelleen sen osalta Helsingin kaupungilla.

Sote-alan yritysten (asumisessa syntyneiden jätteiden) osalta vastuu siirtyisi kaupungilta pois.

4.10.2024

LAUSUNTO

Lausunto

Helsingin kaupungin Kaupunkiympäristön toimialan antaa asiantuntijalausunnon eduskunnan hallintovaliokunnan pyynnöstä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta.

Tilat-palvelu antoi maaliskuussa 2024 lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi jätelain muuttamisesta. Lausunnon keskeisenä viestinä oli, että muutosehdotus rajata kunnan jätehuollon järjestämisvastuu pois sote-alan yritysten ja hyvinvointialueiden toimipaikoissa, ei koskisi Helsingin kaupunkia. Lausumme, että kaupungin sosiaali-, terveyshuollon ja siihen liittyvän asumisen palvelukiinteistöjen tulisi olla jatkossakin osa kaupungin jätehuollon kokonaisuutta ja kunnallisen jätehuollon piirissä, koska Helsinki ei kuulu hyvinvointialueisiin.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisessa on huomioitu Tilat-palvelun lausunto ja pidämme esitystä hyvänä lopputuloksena.

Lakiesityksessä kohdassa 32 § *Kunnan velvollisuus järjestää jätehuolto* on esitetty, että kunnalla pysyy velvollisuus järjestää kunnan hallinto- ja palvelutoiminnasta syntyvän jätteen jätehuolto, kuten nykyisessäkin jätelaissa. Näin ollen esitetty muutos ei koskisi Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyshuollon ja pelastustoimen jätehuoltoa, mikä on toivottu esitys.

Kaupunkiympäristön toimiala pitää myös hyvänä asiana, että esityksessä ei puututa jätelain 6 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaiseen jätteen haltijan käsitteeseen, vaan vuokratiloissa vuokrasopimuksen mukaisesti kiinteistönhaltija on jätteen haltija ja vastaa jätehuollosta.

Jätelain 32 §:n 1 momentin 3 kohdan muutos kunnan jätehuoltovelvollisuuden tarkentamisessa, että kunta vastaisi kivijalkaliikkeen jätehuollosta vain, jos liikehuoneiston haltija ja kiinteistönhaltija sopivat siitä, että liikehuoneistossa syntyvä jäte kerätään yhdessä asumisessa tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän jätteen kanssa, on hyvä.

Esitystä ettei kirjapaperin kierrätystä tai kirjojen uudelleenkäyttöä edistettäisi uusin lainsäädäntötoimin, pidetään ymmärrettävänä, vaikka se olisi selkeyttänyt kaupungin toiminnassa esimerkiksi kirjastojen jätteiden lajittelua.

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja:

Ville Lehmuskoski, toimialajohtaja, Kaupunkiympäristön toimiala,
ville.lehmuskoski@hel.fi, p. +35840 5206710

Lisätietoja antaa:

Annukka Eriksson, johtava ympäristöasiantuntija, Kaupunkiympäristön toimiala
annukka.eriksson@hel.fi, p. +3584035152